

การฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อการนันทนาการและการพักผ่อน
บริเวณชุมชนและแหล่งงาน: กรณีศึกษาพื้นที่บริเวณชายหาดสุชาดา
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

Restoration and Improvement of Public Spaces for Recreation and
Relaxation in Community Areas and Workplaces: A Case Study of the
Coastal Area near Suchada Beach, Mueang District, Rayong Province

รับบทความ	30/04/2567
แก้ไขบทความ	03/07/2567
ยอมรับบทความ	15/07/2567

ปฐมรัตน์ เรืองแก้ว ปณายุ ไชยรัตนานนท์
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Pathomrat Ruangkaew, Panayu Chairatananonda
Department of Architecture and Planning, School of Architecture, Art, and Design
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Pathomrat19@gmail.com, panayu.ch@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งทำความเข้าใจในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะให้เหมาะสมสำหรับการนันทนาการและการพักผ่อนของชุมชน โดยเน้นพื้นที่บริเวณชายหาดสุชาดา ในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อการใช้ประโยชน์ของพื้นที่สาธารณะในชุมชนและช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่นั้นอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาลักษณะทางกายภาพและสภาพปัญหาในปัจจุบันของพื้นที่ 2) ศึกษากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่ 3) ศึกษาความต้องการของหน่วยงานที่ดูแลชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานที่ใช้บริการในพื้นที่ และ 4) เสนอแนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการรองรับการให้บริการนันทนาการและการพักผ่อน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในงานวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจทางกายภาพทำให้ทราบถึงปัญหาในปัจจุบัน ลักษณะกิจกรรมและการพักผ่อน และสิ่งอำนวยความสะดวก แบบสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบถึงแผนงาน ความต้องการ กฎระเบียบที่มีผลต่อสถานการณ์ที่กำลังถูกวิเคราะห์ และแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นและนำข้อมูลไปสู่อุปสรรคที่มีผลต่อการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อนันทนาการและการพักผ่อน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานผู้ใช้งานพื้นที่สาธารณะที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนบริเวณพื้นที่ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิธีทางสถิติเชิงพรรณนาเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำกิจกรรมพักผ่อนในพื้นที่ร้อยละ 49 รองลงมา ได้แก่ รับประทานอาหารร้อยละ 29 และซื้อของร้อยละ 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มที่นั่งสาธารณะร้อยละ 39 รองลงมา ได้แก่ ที่นั่ง ม้านั่งเล่นร้อยละ 26 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับต้นไม้เขียวข่ม และร้านค้า ตลาดนัดอย่างละ 9 ข้อเสนอแนะในการวิจัยพบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และภาคเอกชน จะช่วยให้การฟื้นฟูและปรับปรุงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การฟื้นฟูและปรับปรุง พื้นที่สาธารณะ นันทนาการ การพักผ่อน หาดสุชาดา

Abstract

This research aims to understand the restoration and improvement of public spaces suitable for recreational and leisure activities of the community, focusing on the area around Suchada Beach in Mueang District, Rayong Province, which has potential for development and presents effective development guidelines for the sustainable use of public spaces in the community and helps improve the quality of life of the people in that area. The objectives are as follows: 1) to study the physical characteristics and current problems of the area. 2) to study the activities and amenities provided in the area. 3) to study the needs of the agencies responsible, community members, and service user groups in the area. 4) to propose suitable restoration and improvement guidelines for supporting recreational and leisure services. Data collection tools for the study included a field survey form to identify current problems, recreational activities, and facilities, an interview with relevant agencies to understand their plans, needs, and regulations affecting the situation being analyzed, and a questionnaire to survey opinions and gather information that will lead to conclusions for the rehabilitation and improvement of public spaces for recreation and relaxation. The sample group for this research consists of community members and service users who participate in recreational and leisure activities in the area, totaling 400 people. The statistical analysis used includes frequency, percentage, average, and inferential statistics to describe the data characteristics. The study found that the majority of the sample group engaged in recreational activities in the area (49%), followed by eating (29%) and shopping (11%). The main suggestions for facilities in the area from the sample group were to increase the number of public toilets (39%), followed by seating and benches (26%), and suggestions for greenery and shops/markets (9% each). The research suggests that collaboration among relevant organizations, communities, and the private sector greatly enhance the effectiveness of restoration and improvement efforts.

Keywords: *restoration and improvement, public space, recreation, relaxation, suchada beach*

บทนำ

นันทนาการและการพักผ่อนเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการลดความรู้สึกตึงเครียด ลดความวิตกกังวล และจัดการความเครียด ไม่ว่าจะเป็นความเครียดจะมาจากอารมณ์ที่เกิดจากการทำงาน หรือสาเหตุทางเศรษฐกิจ การพักผ่อนหย่อนใจช่วยให้ผู้คนมีการพัฒนาในเชิงบวกเป็นการเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่มสังคมที่มีความสนใจร่วมกันในกิจกรรมนันทนาการที่เป็น การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Li & Wang, 2013) การพัฒนา หรือจัดเตรียมพื้นที่สาธารณะสำหรับรองรับนันทนาการและ การพักผ่อนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญภายในเมือง เพื่อให้บริการแก่ชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานที่ใช้บริการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

จังหวัดระยองเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคตะวันออกที่มีการเปลี่ยนแปลงของเมืองไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากการ ขยายตัวของเขตอุตสาหกรรม และมีอัตราการเพิ่มของประชากรแฝงสูงขึ้น (ลงทุนแมน, 2563) นอกจากนี้ในปัจจุบันจังหวัด ระยองยังถูกตั้งให้เป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ พื้นที่เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ทำให้มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์ และสาธารณูปโภคตามมา ความต้องการที่อยู่อาศัยจากประชากรในพื้นที่ และประชากรที่เข้ามาทำงานใน พื้นที่ที่ต้องการที่พักอาศัยในราคาที่ไม่แพงมากนัก ทำให้มีการตั้งถิ่นฐานและที่อยู่อาศัยหลายรูปแบบกระจายตัวตามพื้นที่นิคม อุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว จากสถิติรายได้ของประชากรต่อหัวในจังหวัดระยองพบว่า สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย (ลงทุนแมน, 2562) ถึงแม้ว่า จังหวัดระยองจะมีพื้นที่เพียง 3,552 ตารางกิโลเมตร และใหญ่เป็นอันดับที่ 57 ของประเทศก็ตาม (ลงทุนแมน, 2563) เมื่อสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดระยองขยายตัว ปัญหาจากปริมาณประชากรที่ล้นหลามเข้าสู่จังหวัดระยอง เพื่อแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าจึงเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นตามไปด้วย พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัด ระยองจึงเต็มไปด้วยที่พักอาศัย นิคมอุตสาหกรรมและสำนักงานต่าง ๆ จากที่กล่าวมาข้างต้นพื้นที่สาธารณะสำหรับการ พักผ่อน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเมืองที่มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้นของผู้คนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาและ ประชากรในพื้นที่ ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับนันทนาการและการพักผ่อนบริเวณ ชุมชนและแหล่งงานในพื้นที่

หาดสุชาดาตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระยอง มีระยะทางจากกรุงเทพมหานครประมาณ 220 กิโลเมตร และมี ระยะทางจากตัวเมืองระยองประมาณ 11 กิโลเมตร จากหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ดำรงชีพด้วยการจับสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ตาม ฤดูกาล จนพัฒนามาเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในพื้นที่เนื่องจากเป็นพื้นที่ใกล้ชุมชนและแหล่งงาน จึงเป็นที่นิยมของกลุ่ม แรงงานที่เข้ามาใช้บริการเนื่องจากวันหยุดต่าง ๆ เพราะมีกำแพงหินกั้นคลื่นลมและน้ำทะเลอยู่ตลอดแนวชายหาด ทำให้เกิด เป็นหาดทรายรูปร่างครึ่งวงกลมที่ไม่เหมือนชายหาดที่ไหน

จากการลงพื้นที่สำรวจพบว่า ในปัจจุบันพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุชาดามีความทรุดโทรมลงไปพอสมควร ซึ่ง เกิดจากการเข้าใช้บริการในพื้นที่ดังกล่าวและขาดการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ทั้งนี้ ยังพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังไม่ เพียงพอ ขาดทรุดโทรม ทำให้การให้บริการไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานผู้เข้ามาใช้ บริการได้อย่างเหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นการวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นการศึกษาเรื่องการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อนันทนาการ และการพักผ่อนบริเวณชุมชนและแหล่งงาน กรณีศึกษาพื้นที่บริเวณชายหาดสุชาดา เพื่อรองรับการพักผ่อนที่เกิดขึ้นจาก วันหยุดต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อลักษณะกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนของผู้ใช้งานรวมถึงข้อเสนอแนะและเป็นจุดประสงค์ หลักของการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพและสภาพปัญหาในปัจจุบันของพื้นที่
2. เพื่อศึกษากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่
3. เพื่อศึกษาความต้องการของหน่วยงานที่ดูแลชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานที่ใช้บริการในพื้นที่
4. เพื่อเสนอแนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการรองรับการให้บริการนันทนาการและการพักผ่อน

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่สาธารณะคือพื้นที่ที่เปิดให้สาธารณชนทั่วไปเข้าถึงและใช้งานได้โดยไม่มีข้อจำกัดและการควบคุมจากเจ้าของที่ดิน โดยส่วนใหญ่จะถูกกำหนดและใช้งานเพื่อความสะดวกสบายและคุณค่าสาธารณะของชุมชน (Loukaitou-Sideris, 2017) และเป็นพื้นที่ที่เปิดให้ผู้คนทั่วไปใช้บริการ หรือเข้าถึงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย หรือมีค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย โดยมักจะเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งอำนวยความสะดวกของสังคม อาทิ สวนสาธารณะ ถนนสาธารณะ สนามกีฬาสาธารณะ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2564) องค์ประกอบของพื้นที่สาธารณะเพื่อความเท่าเทียมที่สำคัญ ๆ ดังนี้ 1) ทางลาดสำหรับรถเข็น หรือเก้าอี้ล้อเลื่อน แผ่นปูทางเท้าบอกทาง 2) ห้องน้ำสาธารณะ ควรมีห้องน้ำที่คนพิการ หรือคนชราเข้าใช้ได้ 3) ถังขยะสาธารณะ 4) สัญญาณไฟจราจร สัญญาณจราจรระบบเสียง 5) ม้านั่งพักเพื่อให้ผู้นั่งพักผ่อน คลายความเมื่อยล้า 6) ต้นไม้เพื่อให้ร่มเงา 7) เสาไฟฟ้า ไฟส่องแสงสว่าง 8) ป้ายที่จอดรถประจำทาง ศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง 9) น้ำดื่มสะอาดไว้บริการ 10) ตู้โทรศัพท์สาธารณะสูงไม่เกินเอื้อมผู้นั่งเก้าอี้ล้อ และเครื่องโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด 11) ที่จอดรถสำหรับคนพิการ 12) ป้อมจราจร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2564) นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดว่าสวนสาธารณะแต่ละระดับควรมีองค์ประกอบพื้นฐานดังนี้ 1) ทางเดิน สวนทุกระดับควรกำหนดทางเดินภายในสวนให้ชัดเจนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการซึ่งควรแยกจากเส้นทางรถยนต์ และในบางกรณีที่มีพื้นที่กว้างขวาง ควรมีการออกแบบทางเดินแยกจากเส้นทางจักรยานแต่ต้องมีความสัมพันธ์ กลมกลืน และไม่รบกวนซึ่งกันและกัน 2) สนามหญ้า/สวนหย่อม เพื่อใช้เป็นสถานที่นั่งพัก ผ่อนคลายแก่ผู้ใช้บริการและช่วยให้อากาศถ่ายเท 3) ลานกีฬา หรือสถานที่ออกกำลังกาย 4) ม้านั่ง ควรจัดสร้างไว้เป็นจุด ๆ 5) สระน้ำ หรือทางน้ำไหล เพื่อสร้างบรรยากาศ ความชุ่มชื้นเย็นสบาย 6) อาคารอเนกประสงค์ 7) ห้องน้ำ 8) จุดขายเครื่องดื่ม 9) ไฟฟ้าส่องสว่าง 10) ที่จอดรถ 11) ระบบระบายน้ำของสวนสาธารณะ 12) แหล่งน้ำสำหรับบำรุงต้นไม้ 13) ป้อมยาม หรือจุดตรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัย 14) สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายแสดงทิศทาง เพิ่มความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการสำหรับสวนสาธารณะขนาดใหญ่ (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2547)

แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อน

นันทนาการ (Recreation) คือกิจกรรมที่ผู้คนทำเพื่อผ่อนคลาย เพลิดเพลิน บันเทิง สนุกสนาน หรือการออกกำลังกาย เช่น การเล่นกีฬา การเที่ยวเล่น หรือการศึกษาด้านวัฒนธรรมและศิลปะ การพักผ่อน (relaxation) คือช่วงเวลาที่ผู้คนใช้เพื่อพักผ่อน สนุกสนาน หรือมีความสุขโดยไม่มีความกดดันจากงาน หรือกิจวัตรประจำวัน เช่น การอ่านหนังสือ การดูหนัง หรือการฟังเพลง (Lee & Scott, 2007) ประเภทของนันทนาการและการพักผ่อน ได้แก่ 1) การเพลิดเพลินกับธรรมชาติ เช่น เดินป่า ปีนเขา 2) การมีส่วนร่วมในกีฬาและกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการเล่นกีฬาทีม หรือกีฬาเดี่ยว 3) การเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม การเดินทางสำหรับการพักผ่อน หรือการผจญภัย 4) การเล่นน้ำในทะเล แม่น้ำ ทะเลสาบ หรือกิจกรรมทางน้ำอื่น ๆ การนั่งเล่น การสัมผัสกับธรรมชาติ หรือการพักผ่อนในสถานที่ธรรมชาติโดยไม่มีกิจกรรมเฉพาะ 5) การใช้เวลาในสนามเด็กเล่น หรือกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับสนามเด็กเล่น (Godbey et al., 2010) การสร้างสถานที่สาธารณะที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับนันทนาการและการพักผ่อน จะต้องมีการพิจารณามุมมอง

หลากหลายทั้งจากมุมมองของการออกแบบ เทคนิคที่ใช้ในการวางแผนและการสร้าง รวมถึงผลกระทบต่อชุมชนและคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในเมืองอันเป็นส่วนสำคัญ (Carmona et al., 2010)

แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูและการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ

วิธีการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะควรเป็นไปตามหลักการออกแบบที่เหมาะสม โดยเน้นการกระตุ้นให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากพื้นที่ ดังนี้ 1) การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ รวมถึงการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของประชากรท้องถิ่น 2) การวางแผนอย่างมีระบบเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ โดยรวมถึงการสร้างแผนงานการจัดสวนและพื้นที่สีเขียว 3) การออกแบบพื้นที่สาธารณะให้เหมาะสมและมีคุณภาพ โดยการใช้หลักการที่เป็นมาตรฐานของอุตสาหกรรมออกแบบ 4) การดูแลรักษาและจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ 5) การติดตามและประเมินผลการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่ โดยใช้ตัวชี้วัดและข้อมูลที่เป็นรายงาน 6) การสร้างความร่วมมือกับสังคมท้องถิ่นและผู้สนใจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ (Carmona et al., 2010) การพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้ (Whyte, 1980) ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะผ่านประสบการณ์นันทนาการและการรับรู้ทางอารมณ์ของบุคคล เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการที่พื้นที่สาธารณะที่ถูกฟื้นฟูและปรับปรุงอย่างเหมาะสมสามารถมีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้ใช้บริการได้อย่างมีนัยสำคัญ (Li & Wang, 2013) และการมีส่วนร่วมสาธารณะในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินในบริเวณนั้นได้ โดยเฉพาะในทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ใกล้สวนสาธารณะ และการฟื้นฟู หรือปรับปรุงสวนสาธารณะอาจมีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินด้วย (Crompton, 2001)

ระเบียบวิธีวิจัย

พื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่พื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุขลา และเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับนันทนาการและการพักผ่อน หาดสุขลาตั้งอยู่ในเมืองระยองลักษณะมีความคล้ายคลึงกับหาดแสงจันทร์ที่อยู่ติดกันในแง่ของรูปลักษณะ แต่สิ่งที่ทำให้หาดสุขลาแตกต่างออกไป คือร่องน้ำที่ลึกกว่า ลักษณะเฉพาะนี้ จึงทำให้ที่นี่เป็นสถานที่ที่นิยมในหมู่ชาวประมงพื้นบ้านสำหรับจอดเรือ เมื่อเวลาผ่านไปจึงทำให้เกิดเป็นหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ขึ้นที่นี่ จากหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ดำรงชีพด้วยการจับสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ตามฤดูกาล จนพัฒนามาเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในพื้นที่ เพราะมีกำแพงหินกั้นคลื่นลมและน้ำทะเลอยู่ตลอดแนวชายหาด ทำให้เกิดเป็นหาดทรายรูปร่างครึ่งวงกลมที่ไม่เหมือนชายหาดที่ไหน

ภาพ 1 พื้นที่ศึกษาบริเวณพื้นที่สาธารณะชายหาดสุชาดา
ที่มา: เส้นทางท่องเที่ยว โดย เทศบาลตำบลเนินพระ, 2564. เทศบาลตำบล.
แก้ไขดัดแปลงโดย ผู้วิจัย, 2567

ภาพ 2 สภาพแวดล้อมพื้นที่บริเวณชายหาดสุชาดา ที่มา: โดย ผู้วิจัย, 2567

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลเชิงกายภาพและการใช้งานของพื้นที่บริเวณชายหาดสุชาดา 2) การสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงนโยบาย แผนพัฒนา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ 3) แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในหัวข้อ หรือประเด็นที่สนใจ เช่น ความพึงพอใจ ปัญหาที่พบ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ตลอดทั้งวันในช่วงวันหยุดพักผ่อนซึ่งมีผู้ใช้บริการในพื้นที่เป็นจำนวนมาก อันได้แก่ ชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนในพื้นที่ โดยมีประเด็นที่สอบถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่ในการใช้บริการ วิธีเดินทาง ระยะเวลาเดินทาง เหตุผลในการใช้บริการ ช่วงเวลาในการใช้บริการ เวลาในการใช้บริการ และกิจกรรมในพื้นที่

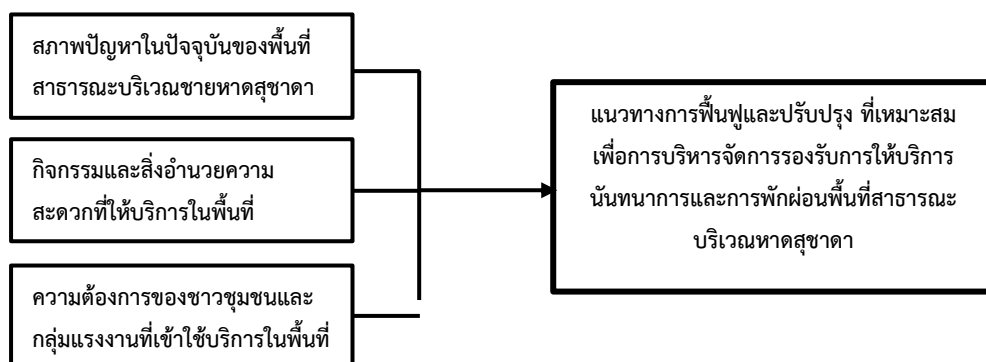
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุซาดา ได้แก่ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ และความเห็นเกี่ยวกับการให้บริการพื้นที่หลังการฟื้นฟูและปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายและสรุปข้อมูลที่มีอยู่ในรูปแบบของตัวเลข โดยทำให้ข้อมูลเป็นกระบวนการที่เข้าใจง่ายและมีความหมาย การวิเคราะห์แนวโน้ม และการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้วิเคราะห์เข้าใจและตีความข้อมูลได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ได้แก่ การคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) การหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลโดยการรวมค่าทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล ความถี่ (frequency) เพื่อให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับการกระจายของข้อมูล โดยการนับจำนวนครั้งที่ค่าข้อมูลเกิดขึ้นในแต่ละช่วง หรือระดับ ร้อยละ (percentage) เพื่อให้เข้าใจร้อยละของประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าข้อมูลในกลุ่มที่กำหนด

กรอบการศึกษา

กระบวนการศึกษานี้มีขั้นตอนการศึกษาลักษณะทางกายภาพและสภาพปัญหาในปัจจุบันของพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุซาดา เพื่อระบุถึงการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มแรงงานที่เข้าใช้บริการในพื้นที่ และเสนอแนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อนันทนาการและการพักผ่อนที่สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานที่เข้าใช้บริการอย่างยั่งยืนได้ดังนี้

ภาพ 3 กรอบการศึกษาแนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุซาดา ที่มา: โดย ผู้วิจัย, 2567

ผลการศึกษา

สภาพปัจจุบันและปัญหาของพื้นที่ศึกษา

หาดสุซาดาตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระยอง ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 220 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองระยองประมาณ 11 กิโลเมตร มีพื้นที่ชายหาดต่อเนื่องกับหาดแสงจันทร์ยาวรวมกัน 4.7 กิโลเมตร หาดสุซาดามีความยาว 2 กิโลเมตร แต่มีร่องน้ำที่ลึกกว่าหาดแสงจันทร์ จึงเป็นที่นิยมในหมู่ชาวประมงพื้นบ้าน ต่อมามีการสร้างหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ขึ้น ชาวบ้านประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำจำหน่าย และมีร้านอาหารทะเลเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ปัจจุบันพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจากกำแพงกันคลื่นที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งเกิดจากการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมและท่าเทียบเรือมาตาพุด

หาดสุทธามีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งนันทนาการและการพักผ่อน จากการลงสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการที่ต้องแก้ไขดังนี้ 1) ปัญหาทางกายภาพ ได้แก่ การเข้าถึงพื้นที่สาธารณะที่ไม่เหมาะสมสำหรับ คนพิการ หรือผู้สูงอายุ การขาดสวนสาธารณะ หรือพื้นที่เล่นสำหรับเด็ก การขาดพื้นที่ออกกำลังกาย ปัญหาขยะ จุดนั่งพักและ ม้านั่งที่มีร่มเงาไม่เพียงพอ 2) ปัญหาจากการบริหารจัดการพื้นที่ ได้แก่ การควบคุมการใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการจราจร 3) ปัญหาทางด้านกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อน ได้แก่ มีกิจกรรมไม่เหมาะสม หรือไม่ได้รับอนุญาต การสูบบุหรี่ในพื้นที่ สาธารณะ กิจกรรมที่รบกวนความสงบ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ 4) ปัญหาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ ทั้งขยะไม่เหมาะสม จราจรและการจอดรถริมถนน

ภาพ 4 สภาพปัญหาปัจจุบันพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุทธา ที่มา: โดย ผู้วิจัย, 2567

กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่

กิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนบนพื้นที่สาธารณะบริเวณหาดสุทธา แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1) กิจกรรมการพักผ่อนที่ไม่มีการเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมสงบ (passive activities) เช่น การนั่งชมวิวทิวทัศน์ การนั่งสังสรรค์
- 2) กิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย (active activities) เช่น การตกปลา การเล่นน้ำทะเล

จากการลงพื้นที่สำรวจพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่มี ได้แก่ แหล่งน้ำในพื้นที่ ที่จอดรถ จุดบริการขายเครื่องดื่ม ระบบระบายน้ำ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายแสดงทิศทาง ทางเดินภายในสวน สนามหญ้า หรือสวนหย่อม ลานกีฬา หรือ สถานที่ออกกำลังกาย ม้านั่ง อาคารอเนกประสงค์ ห้องน้ำ ทางลาดสำหรับรถเข็น หรือเก้าอี้ล้อเลื่อน ต้นไม้และร่มเงา ทางจักรยานและจุดจอดจักรยาน ความสะอาดในพื้นที่ ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่มี ได้แก่ แหล่งน้ำ สำหรับบำรุงต้นไม้ ป้อมยาม หรือจุดตรวจ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ หรือคนชรา สัญญาณจราจรระบบเสียง น้ำดื่มสะอาดไว้ บริการ ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ ป้ายที่จอดรถประจำทาง ศาลาที่พักผู้โดยสารประจำทาง

ภาพ 5 สิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณชายหาดสุทธา ที่มา: โดย ผู้วิจัย, 2567

ความต้องการของหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ศึกษา

ข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะบริเวณหาดสุทธาตาเป็นผลมาจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระดับผู้บริหาร ได้จำแนกหัวข้อของการสัมภาษณ์แบ่งออกได้เป็นดังนี้

- ความสำคัญของพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุทธาตา ได้แก่ การสร้างรายได้ให้กับชาวชุมชน การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่อชาวชุมชนและกลุ่มแรงงานผู้ใช้บริการ
- แนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุทธาตา ได้แก่ การมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมต่อการใช้งาน การสร้างโอกาสให้กับชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์และมีประโยชน์ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะอย่างทั่วถึง
- มาตรการ หรือโครงการในการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน ได้แก่ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและเปิดรับความร่วมมือจากชุมชน การสนับสนุนให้ชมรมกลุ่มผู้ค้าขายให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการบริการห้องน้ำ ประชาสัมพันธ์เรื่องความสะอาดความร่มรื่นตามความต้องการของชาวชุมชน และการสนับสนุนให้กลุ่มผู้ค้าขายร่วมเป็นจิตอาสาในการดูแลกลุ่มผู้ใช้บริการและนักท่องเที่ยว
- แผนการดำเนินงานและความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดให้มีสายตรวจจักรยานเพื่อดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว โครงการซ่อมแซมไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณถนนเลียบริมชายหาดสุทธาตาเพื่อให้ผู้สัญจรได้รับความปลอดภัย โครงการปรับปรุงลานจอดรถเพื่อแก้ปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเทศกาลหรือวันหยุด
- ข้อจำกัดในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุทธาตา ได้แก่ สภาพแวดล้อมธรรมชาติการกัดเซาะของทะเลช่วงฤดูมรสุม พื้นที่จำกัดทำให้การแข่งขันในการใช้พื้นที่ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ความสะอาดจากกลุ่มผู้ใช้บริการและนักท่องเที่ยว ทรัพยากรทางบุคลากรและงบประมาณที่จำกัด และการจำกัดพื้นที่สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการจำกัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบางบริเวณต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลข้อมูลจากแบบสอบถาม อันได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อน และข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่

ตาราง 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย หญิง	42.25 57.75
2	อายุ	21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี	38.50 33.00 17.25
3	อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไป นักเรียน นักศึกษา	40.00 28.75 10.00
4	ช่วงรายได้	10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท	26.00 29.00 13.25
5	ที่อยู่อาศัย	ในพื้นที่ตำบลเนินพระ นอกพื้นที่ตำบลเนินพระ	38.50 61.50

ที่มา: จากการวิเคราะห์, 2567 หมายเหตุ : ตัวเลขในตาราง เป็นข้อมูลเฉพาะรายการที่มีความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก

จากตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.75 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 38.5 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 40.00 รายได้อยู่ในช่วงระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 29.00 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ตำบลเนินพระ ร้อยละ 61.50

ตาราง 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	ข้อมูลเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อน	ความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก	ร้อยละ
1	จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการ	อาทิตย์ละ 1-2 ครั้ง เดือนละ 1-2 ครั้ง ไม่ได้มาทุกเดือน	17.00 23.00 33.25
2	จำแนกตามวิธีการเดินทาง	รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เดิน วิ่ง	63.50 31.75 2.50
3	จำแนกตามระยะเวลาเดินทาง	10-15 นาที 16-30 นาที 31-60 นาที	22.50 42.00 26.25
4	จำแนกตามเหตุผลในการใช้บริการ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	บรรยากาศดี เดินทางสะดวก มีผู้คนใช้บริการมากมาย	52.00 20.00 10.00
5	จำแนกตามช่วงเวลาในการใช้บริการ	13.00-16.00 น. 16.00-19.00 น. 19.00-22.00 น.	16.50 45.75 23.25
6	จำแนกตามระยะเวลาในการใช้บริการ	16-30 นาที 31-60 นาที มากกว่า 1 ชั่วโมง	13.75 35.50 43.25
7	จำแนกตามกิจกรรมในพื้นที่ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	พักผ่อน รับประทานอาหาร ซื้อของ	49.00 29.00 11.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์, 2567 หมายเหตุ : ตัวเลขในตาราง เป็นข้อมูลเฉพาะรายการที่มีความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก

จากตาราง 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนันทนาการและการพักผ่อนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบว่า ไม่ได้มาทุกเดือนร้อยละ 33.25 เลือกวิธีเดินทางโดยรถยนต์ ร้อยละ 63.50 ใช้เวลาในการเดินทาง 16-30 นาที ร้อยละ 42.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเข้าใช้บริการว่า บรรยากาศดี ร้อยละ 52.00 เข้าใช้บริการในช่วงเวลาระหว่าง 16.00-19.00 น. ร้อยละ 45.75 ใช้เวลาในพื้นที่มากกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 43.25 และทำกิจกรรมพักผ่อนในพื้นที่ร้อยละ 49.00

ตาราง 3 แสดงความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นวัดระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ประเด็นวัดระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย
จุดมุมสำหรับพักผ่อน	3.74	ป้ายข้อมูลหรือป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ	3.47
สระน้ำ ชายหาด หรือแหล่งน้ำในพื้นที่	3.73	ระบบระบายน้ำในพื้นที่	3.45
ทางเดินภายในพื้นที่	3.62	ป้อมยามหรือจุดตรวจ	3.43
สนามกีฬาหรือสถานที่ออกกำลังกาย	3.60	จุดทิ้งขยะหรือจำนวนถังขยะในพื้นที่	3.32
ม้านั่งหรือเก้าอี้ที่นั่งพัก	3.58	ทางจักรยานและจุดจอดจักรยาน	3.25
ไฟฟ้าส่องสว่างในพื้นที่	3.57	ห้องน้ำสาธารณะบริการ	3.05
สนามหญ้า/สวนหย่อมในพื้นที่ และสถานที่จอดรถ	3.55	ห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือคนชรา	2.99
อาคารเอนกประสงค์ในพื้นที่	3.53	ความสะอาดในพื้นที่	2.98
จุดขายอาหารและขายเครื่องดื่ม	3.52	จุดจอดรถสำหรับผู้พิการ และทางลาดสำหรับผู้พิการ	2.92
ต้นไม้และร่มเงา	3.50		

ที่มา: จากการวิเคราะห์, 2567

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและความพอใจของผู้ใช้บริการต่อสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุขลา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ

คะแนน 4.51 - 5.00 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ พอใจมากที่สุด

คะแนน 3.51 - 4.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ พอใจมาก

คะแนน 2.51 - 3.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ พอใจ

คะแนน 1.51 - 2.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ไม่พอใจ

คะแนน 1.00 - 1.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ไม่พอใจมากที่สุด

จากตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุดต่อจุดมุมสำหรับพักผ่อนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 รองลงมาในลำดับที่สองพึงพอใจต่อสระน้ำ ชายหาด หรือแหล่งน้ำในพื้นที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 อันดับที่สามพึงพอใจต่อทางเดินภายในพื้นที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.62 และในส่วนของความพึงพอใจน้อยที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้แก่ จุดจอดรถสำหรับผู้พิการ และทางลาดสำหรับผู้พิการ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.92 รองลงมาในลำดับที่สองต่อความสะอาดในพื้นที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.95 และอันดับที่สามความพึงพอใจต่อห้องน้ำสำหรับผู้พิการ หรือคนชราค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.99 ตามลำดับ แต่จะพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับผู้พิการ หรือคนชรายังอยู่ในระดับต่ำ หากแต่การฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่นันทนาการและการพักผ่อน ยังคงจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทนี้เพื่อตอบสนองความต้องการได้ครอบคลุมผู้คนที่ทุกระดับอย่างเท่าเทียม

ตาราง 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่

ลำดับ	ข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่	ความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก	ร้อยละ
1	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ห้องน้ำสาธารณะ ที่นั่ง ม้านั่ง ต้นไม้เขียวข่ม ร้านค้าตลาดนัด	39.00 26.00 9.00 9.00
2	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่	หน่วยงานภาครัฐ ประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานท้องถิ่น	41.75 25.00 24.75
3	ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลพื้นที่ การร่วมประชาสัมพันธ์ในพื้นที่	54.00 21.00 18.00
4	ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับการใช้บริการพื้นที่หลังการฟื้นฟูและปรับปรุง	ใช้บริการ ไม่ใช้บริการ	100.00 0.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์, 2567 หมายเหตุ : ตัวเลขในตาราง เป็นข้อมูลเฉพาะรายการที่มีความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก

จากตาราง 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มห้องน้ำสาธารณะ ร้อยละ 39.00 มีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐควรเป็นผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่ ร้อยละ 41.75 ส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการร่วมแสดงความคิดเห็นร้อยละ 54.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 400 คน ให้ความเห็นว่า จะอยากเข้ามาใช้บริการพื้นที่หลังการฟื้นฟูและปรับปรุงคิดเป็นร้อยละ 100.00 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอนำเสนอภาพรวมและข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพและสภาพปัญหาในปัจจุบันของพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพโดยทั่วไปของชายหาดสุชาดาเป็นชายหาดที่สวยงาม และพื้นที่บริเวณชายหาดที่ยาวนานไปกับถนนเลียบชายหาด บริเวณพื้นที่ชายหาดมีความสะอาดและน้ำใส มีพื้นที่สีเขียวบางส่วนสำหรับการพักผ่อน สภาพปัญหาที่พบในปัจจุบัน อันได้แก่ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวชาวชุมชน และกลุ่มแรงงานในการใช้บริการในพื้นที่ ได้แก่ แหล่งน้ำสำหรับบำรุงต้นไม้ ป้อมยามหรือจุดตรวจ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ หรือคนชรา สัญญาณจราจรระบบเสียง น้ำดื่มสะอาดไว้บริการ ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ ป้ายที่จอดรถประจำทาง ศาลาที่พักผู้โดยสารประจำทาง สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีแต่ต้องปรับปรุง ได้แก่ สนามหญ้า หรือสวนหย่อม ลานกีฬา หรือสถานที่ออกกำลังกาย ม้านั่ง อาคารเอนกประสงค์ ห้องน้ำ ทางลาดสำหรับรถเข็น หรือเก้าอี้ล้อเลื่อน ต้นไม้และร่มเงาทางจักรยานและจุดจอดจักรยาน ความสะอาดในพื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีแต่ชำรุด ได้แก่ ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในพื้นที่

กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการในพื้นที่ จากการลงสำรวจพื้นที่และจากแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้มาทุกเดือน และเลือกวิธีเดินทางโดยรถยนต์ เหตุผลในการเข้าใช้บริการ ได้แก่ บรรยากาศดีและเดินทางสะดวก ซึ่งกิจกรรมในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า จะเป็นการพักผ่อนและรับประทานอาหาร ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่มากที่สุด ได้แก่ จุดมุมสำหรับพักผ่อนและสระน้ำ ชายหาดในพื้นที่ ความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ได้แก่ จุดจอดรถสำหรับผู้พิการ และทางลาดสำหรับผู้พิการ ความสะอาดในพื้นที่ และห้องน้ำ

สำหรับผู้พิการ หรือคนชรา จะเห็นได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับผู้พิการ หรือคนชรายังอยู่ในระดับต่ำ หากแต่การฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่นั้นธนาคารและการพักผ่อน ยังคงจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทนี้เพื่อตอบสนองความต้องการได้ครอบคลุมผู้คนที่ทุกระดับอย่างเท่าเทียม

ความต้องการของหน่วยงานที่ดูแลชุมชนและกลุ่มแรงงานที่ใช้บริการในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มห้องน้ำสาธารณะ ที่นั่ง ม้านั่งเล่น และต้นไม้เขียวชอุ่ม ซึ่งทางหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ได้เห็นความสำคัญของพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดที่จะให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวชุมชนและกลุ่มแรงงาน การจัดทำโครงการต่าง ๆ หรือแผนการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ล้วนแล้วแต่ความต้องการของหน่วยงานทั้งสิ้น ฉะนั้นทางหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่จึงมีความคาดหวังในกลุ่มผู้ใช้บริการในการที่จะช่วยกันรักษาความสะอาด การเก็บขยะไปทิ้งตามจุดทิ้งขยะต่าง ๆ การไม่ทำลายสมบัติสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ได้จัดไว้ให้

แนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการรองรับการให้บริการนันทนาการและการพักผ่อน ควรเริ่มต้นด้วยการแก้ไขปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชำรุดทรุดโทรมในพื้นที่ก่อนเป็นอันดับแรก ต่อด้วยการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกตามต้องการเพิ่มของกลุ่มผู้ใช้บริการ สำหรับปัญหาบางประการ เช่น การทิ้งขยะ กิจกรรมไม่เหมาะสม การสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจได้รับการแก้ไขผ่านการณรงค์ให้ความรู้ ปัญหาเหล่านี้จะได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และภาคเอกชน จะช่วยให้การฟื้นฟูและปรับปรุงเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สำหรับชาวชุมชน และกลุ่มแรงงานผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุชาติจะสามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นความเปลี่ยนแปลงในการใช้บริการที่เกิดขึ้นจริง โดยการสอบถามผู้ที่เคยใช้บริการพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุชาติทั้งก่อนและหลังการปรับปรุง เพื่อวิเคราะห์ผลในด้านการใช้บริการว่า ภายหลังจากการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะบริเวณชายหาดสุชาติ มีประสิทธิภาพในการให้บริการมากขึ้น หรือน้อยลงเพียงใด

บรรณานุกรม

- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2547). *แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะ*. กรม.
- กระทรวงมหาดไทย. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). *ข้อเสนอแนะการออกแบบบาทวิถีและสิ่งแวดล้อมเพื่อทุกคน*. สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย.
- เทศบาลตำบลเนินพระ. (2564). *เส้นทางการท่องเที่ยว*. เทศบาลตำบล.
- ลงทุนแมน. (2562). *ชลบุรี ระยอง จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวมากกว่ากรุงเทพฯ*. <https://www.longtunman.com/16237>
- ลงทุนแมน. (2563). *ระยองมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมากแค่ไหน*. <https://www.longtunman.com/24231>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่*. สำนักงาน.
- Carmona, M., Heath, T., Oc, T., & Tiesdell, S. (2010). *Public places, urban spaces: The dimensions of urban design*. Routledge.
- Crompton, J. L. (2001). The impact of parks on property values: A review of the empirical evidence. *Journal of Leisure Research*, 33(1), 3-25.
- Godbey, G., Mowen, A. J., & Brymer, R. F. (2010). *Outdoor recreation, health, and wellness: Understanding and enhancing the relationship*. Resources for the Future.
- Lee, K., & Scott, D. (2007). Understanding the role and impact of leisure in tourism provisioning: A comparative study of the USA and South Korea. *Tourism Management*, 28(2), 431-440.
- Li, C. L., & Wang, C. Y. (2013, November). *Recreation benefit, quality of life, and life satisfaction*. Paper presented at the First International Conference on Emerging Research Paradigms in Business and Social Sciences. <https://www.researchgate.net/publication/267906492>
- Loukaitou-Sideris, A. (2017). Public space. In K. McCartney (Ed.), *International encyclopedia of housing and home* (pp. 407-412). Elsevier.
- Whyte, W. H. (1980). *The social life of small urban spaces*. Project for Public Spaces.